

כרטיס מידע

בטיחות בקייטנה - שימוש במתקנים מתנפחים

מתקנים מתנפחים, המהווים אטרקציה צבעונית ומלהיבה, טומנים בחובם, בשימוש לא נכון, פוטנציאל סיכון שעלול להיות גבוה. במהלך השנים אכן אירעו תאונות ופציעות רבות בגלל חוסר זהירות ואי מילוי הנחיות. מסמך זה מאינו בא במקום חוזר מנכ"ל, אלא משמש ככלי עזר להדגשה ולחידוד התפקידים והמטרות של המנהל ואחראי הפעילות במוסד חינוך/קייטנה.

חוזר מנכ"ל משרד החינוך העוסק בפעילויות חוץ בית-ספריות, מפרט בפרק 17 את ההוראות לשימוש במתקנים מתנפחים ותקף עבור כלל המערכת הפורמאלית והבלתי פורמאלית. למעשה, אלו הן ההנחיות המפורטות והמקצועיות היחידות העוסקות בניהול אירוע של מתקנים מתנפחים! לכן, יש לוודא שמתקיימות הנחיות פרק 17 בחוזר מנכ"ל:

http://meyda.education.gov.il/files/Applications/Mankal/outdoor_activities.pdf

נושאים חשובים לבדיקה, באחריות מנהל / אחראי פעילות:

1. וודא כי המפעיל נושא שתי תעודות:

- תעודת מנהל אתר מתקנים מתנפחים בתוקף. התעודה (עם תמונה) מעידה שעבר הכשרה להפעלת מתקני מתנפחים או הכשרת מנהלי אתרי מתנפחים.
- תעודה בתוקף של מגיש עזרה ראשונה.

2. ודא כי לא קיימים מתקנים אסורים! בחוזר מנכ"ל מפורטים המתקנים האסורים בשימוש. ביניהם:

א. אסור השימוש במתקן "השור הזועם": מתקן הנועד לרכיבה על בובה בצורת שור אשר מפעיל מגביר ומקטין את התנודות והתנועות של המתקן עד אשר הרוכב נופל ממנו.

ב. אסור השימוש במתקנים מתנפחים יבשתי עם מגלשה שעליה זורמים מים או כל מתקן יבשתי אחר עם מים (עם או בלי בריכת איסוף)

ג. אסור השימוש במתקן ברכת קצף

ד. אסור השימוש במתקן קיר טיפוס העולה על 4 מטרים ללא מפעיל מוסמך לקירות טיפוס או מדריך מוסמך לטיפוס וגלישה – צמוד למתקן. חובה על המשתמשים לחגור רתמות ואמצעי אבטחה תקינים נגד נפילה.

ה. אסור השימוש בקיר טיפוס עד 2 מטרים ללא מפעיל צמוד + חגירת המשתמשים ברמת בטיחות תקנית לילדים.

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית

3. **בדיקת תקינות:** על המפעיל להציג אישור בדיקת מהנדס / מכון התקנים לכל מתקן.

4. **ביטוח:** על המפעיל להציג פוליסת ביטוח המכסה חבות צד ג' וחבות מעסיקים.

5. **מותר השימוש במתקנים מתנפחים בברכה ובתנאי:**

א. הברכה מוכרזת ונוכחים בה מצילים.

ב. המפעיל עומד בכל הנחיות חוזר מנכ"ל.

ג. המתקן המתנפח מונח בברכה, מותאם ומתוכנן לפעילות בברכה.

ד. הפעילות תואמה כראוי עם מנהל הברכה בשטח נפרד ונשלטת על ידי המציל.

ה. בברכה שסגורה לקהל יהיו 2 מצילים בו זמנית, מציל בכל דופן.

ו. **בברכה שפתוחה לקהל** באותו זמן - יהיו 3 מצילים בו זמנית שתפקידם: מציל בריכה כללי ועוד שניים, אחד בכל דופן בריכה. תפקידם לוודא שילד שגלש מהמתקן לא ישחה מתחתיו, לוודא שהילד מגיע לשפת הברכה ולסייע לו במידת הצורך.

ז. בברכה שעומקה 80 ס"מ (או יותר) רשאים להשתמש רק תלמידים היודעים לשחות.

ח. מנהל הקייטנה / הפעילות, יוודא שהמציל בודק במים הרדודים את כושר השחייה של הילדים לפני שהם עולים לגלוש מהמתקן. ילד שלא יודע לשחות לא יעלה לגלוש.

ט. יש עוזר מפעיל בנקודת השילוח למעלה ומשגיח למטה בנקודת הגלישה למים.

י. הצעה: לצייד ילדים שאינם יודעים לשחות במצופים לידיים ולגוף. הם יגלוש בקבוצה נפרדת בתאום עם 2 המצילים לפרק זמן קצר.

6. **חשמל:** תשומת לב מיוחדת תינתן לפריסת כבלי החשמל, באופן שלא יסכנו את הילדים:

דגשים נוספים לעניין ההתקנה והחשמל:

- קיבוע מפוח במרחק הנדרש וחיבור החשמל בגובה 2 מטר מעל שפת הברכה, ובמרחק העולה על 2 מטר משפת הברכה.
- אין חשמל באזור "0" בכלל. (מדופן הברכה ועד 2 מטר ממנו)
- המפוח יזרים אוויר למתקן בעזרת שרוול פלסטיק.

הנחיות כלליות

- **עיוגנים** - המתקן יעוגן למשקולות בטון ברצפה (דלי בטון) ולא ייקשר לצדדי הברכה (החבלים מהווים מפגע בטיחותי).
- **שטח הגלישה והכניסה למים** יבודד בעזרת מצופים כחול לבן למניעת כניסת אנשים.
- יש לוודא שלא יגלשו שני ילדים באותו מסלול באותו זמן (אלא, אחד בכל מסלול).
- אין להפעיל מתקני מתנפחים בתוך בריכה בשעות הלילה, גם בבריכות מתנפחים, פרט לברכות שיש בהן תאורה תת מימית תקינה.
- יש לוודא שקצה המגלשה במתקן גלישה יוכנס לתוך המים ולא יונח על השפה על מנת למנוע היפגעות הגולש מקיר הברכה.

עזרה ראשונה

בכל אירוע יוצב מגיש עזרה ראשונה מוסמך (תעודה בתוקף), ועם ערכה מלאה ותקינה. כמו כן, חשוב לוודא מינוי אחראי מטעם הקייטנה שיפעל בשיתוף פעולה עם מנהל האתר והמתקנים המתנפחים.

7. ביצירת קשר עם המפעיל יש לסכם בין השאר את הפרטים הבאים:

סיור מוקדם עם המפעיל, מספר ילדים, גילאים, עוזר מפעיל לכל מתקן (מתקנים עם מגלשות שני עוזרים אחד למעלה אחד למטה) מנהל אתר מתקנים בעל תעודה נוכח במקום ומנהל את האירוע ומפקח עליו, סיכוני בשטח, בטיחות חשמל ועוד...

8. בהזמנת העבודה יחתום המפעיל על הצהרות כדלהלן:

- א. המפעיל מצהיר כי הוא יודע את נהלי הבטיחות כפי שכתובים בחוזר מנכ"ל ומתחייב ליישם.
- ב. המפעיל מצהיר כי פרטי הציוד תקינים ושלמים, לרבות: חבלי טיפוס, עוגנים, מזרני בלימה, מפוחים וכבלי חשמל.
- ג. המפעיל ימלא את שמו בבירור, חתימה ותאריך.

"שוק" מתקני המתנפחים מתאפיין בתחרות גבוהה, במיוחד בחופשת הקיץ. כמנהלי קייטנות אתם נדרשים להירות רבה בבחירת מנהל האתר ולתת את הדעת לכשירותו כמנהל אתר וכשירות המתקנים. אין לקצר תהליכים או לוותר על קיום הנהלים והכל, כמובן, למען בטיחותם והנאתם של הילדים. מאחל לכולנו קיץ נעים ובטוח,

רותם זהבי, מנהל אגף בטיחות ארצי

מדינת ישראל
משרד החינוך
אגף בכיר לביטחון, שעת חירום ובריאות סביבתית
רשימת עזר להפעלת מתקנים מתנפחים

שם/מקום האתר: _____ תאריך: _____
נבדקו המתקנים המתנפחים שלהלן:

1.	_____	5.	_____	9.	_____
2.	_____	6.	_____	10.	_____
3.	_____	7.	_____	11.	_____
4.	_____	8.	_____	12.	_____

הפרמטרים שנבדקו:

- ☐ במקום נוכח מפעיל בעל תעודת "מנהל אתר מתקנים מתנפחים": שם מלא ות"ז _____.
- ☐ לכל מתקן לו נדרשת התאמה ל- ת"י 5378-יתבצע זיהוי מלא מול תעודת הבדיקה. (מתקן מתנפח המתאים לת"י 5378 הינו מתקן לשימוש עד גיל 14 ועיקרו לקפיצה וגלישה).
- ☐ **תיק מתקן** – הוצג תיק תקף המכיל את כל המתקנים אשר הוצבו במקום.
- ☐ **ביטוח צד ג' וחבות מעבידים** – הוצגה תעודת תקפה ומתאימה.
- ☐ **אישור חשמלאי מוסמך** – הוצג אישור לכל מפות, לפי זיהוי מלא (מספור סריאלי).
- ☐ **מפוחים** – שלמים וללא כל חשמל או חלק נע חשוף, המפוחים מוגנו ע"י אמצעי פיזי, למפוחים אל חוזר למניעת קריסתם בצורה מהירה.
- ☐ **מזרני הגנה/בלימה** – הוצבו ביציאה/כניסה מהמתקן.
- ☐ **הסדרנים במתקנים-סדרן** מגיל 16 שנים שעבר הדרכה ע"י המפעיל/מנהל האתר.
- ☐ בכל מתקן מוצב **סדרן** אחד לפחות אלא אם היצרן קבע אחרת.
- ☐ המתקן **מעוגן** באמצעות יתדות או באמצעי אחר כנדרש בתקן אל נק' קבועה.
- ☐ **קירות טיפוס**-הוצגו רתמות טיפוס (גובה הקיר מעל 2.0 מ' חובה להרתם, גובה הקיר מעל 4.0 מ'-המפעיל יהיה בעל הסמכה מתאימה לקירות טיפוס).
- ☐ **משרד החינוך אוסר על שימוש במתקנים**: שור זועם, מתקנים רטובים מכל סוג ובנגי ראן.
- ☐ **פעילות מתנפחים בבריכה**-בבריכה מצילים כנדרש ע"י משרד הפנים, המתקנים מעוגנים, יש מפעיל משלח ומפעיל בתוך הבריכה, החשמל נבדק, קיימים מזרני הגנה ע"פ הצורך.

הערות:

מסקנות: כל התנאים הרשומים מעלה מתקיימים, המתקנים נמצאו תקינים ובטוחים לשימוש ואין הם מהווים סכנה למשתמשים בהם.

שם הבודק: _____ ת.ז: _____

הסמכה: מהנדס בנין / מהנדסאי בנין / מהנדס מכונות (הקף את המתאים).

מספר רשום: _____

חתימה + חותמת: _____